

עת"א 30206/04/20 - ר' מ' נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

07 מאי 2020

עת"א 30206-04-20 מ'(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עותר	ר' מ' (אסיר)
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

בפני עתירת אסיר שהגיש העותר, כאשר לטענתו יש להורות לוועדת אלמ"ב לדון בעניינו בהקדם לצורך שינוי סיווגו ושינוי הקטגוריה באופן שיאפשר לו להשתחרר בעקבות מצב החירום השורר במדינה ובהתאם לתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (חופשה מיוחדת לאסיר), התש"ף - 2020 (להלן: "תקנות שעת החירום"). לטענת העותר הוא עומד בקריטריונים שנקבעו בתקנות שעת החירום הנ"ל ולכן על המשיב לשחררו בהתאם לתקנות שעת החירום.

העותר מרצה מאסר בפועל של 160 ימים בהתאם להחלטת נציב שב"ס על הפסקת עבודות השירות ונשיאת יתרת העונש בדרך של מאסר בפועל, זאת בגין עבירת איומים והפעלת מאסר על תנאי שהוטל בגין עבירות אלימות שבוצעו כלפי זוגתו דאז, זאת בחופף לעונש שהוטל עליו. העותר מסווג לקטגוריה א' ומוגדר כאלמ"ב.

לטענתו של העותר, הינו עומד בקריטריונים שנקבעו בתקנות שעת החירום, והיה קבוע לו דיון בפני היחידה למאסרים קצרים ביום 21.04.20, אך הדיון בעניינו לא התקיים בשל סיווגו כאסיר אלמ"ב וקטגוריה א'. נטען כי הדיון בפני ועדת אלמ"ב לא התקיים ושב"ס לא פעל תוך זמן סביר. נטען כי אין הגיון בהחלת סיווג אלמ"ב על אסיר המרצה מאסרו בגין עבירות איומים לא כלפי בן משפחה וכי התלונות שהוגשו נגדו נסגרו. לכן נטען כי החלטת המשיב הינה בלתי סבירה ומצדיקה התערבות.

המשיב מבהיר כי בהתאם לפקנ"צ שעוסקת באופן עבודת ועדות משרדיות ובין משרדיות לעבירות במשפחה - אלימות וגילוי עריות, הגורם המקצועי המוסמך לדון בהגדרת אסיר וכן להמליץ בעת החלטה בדבר מתן חופשה בעניינם של אסירים השפוטים לתקופת מאסר של עד 6 חודשים הוא ועדת המסוכנות בכלא ולא ועדת אלמ"ב המחוזית. נטען כי בעניינו העותר מרצה עונש מאסר למשך 160 ימים ובהתאם ועדת מסוכנות בכלא דנה בעניינו בתאריך 03.05.20. נטען

עמוד 1

כי מפרוטוקול הוועדה עולה כי העותר מוגדר כאסיר אלמ"ב ומרצה מאסרו הנוכחי, בין היתר, בשל הפעלת מאסר מותנה בגין עבירות אלימות כלפי אשתו לשעבר, זאת בחופף לריצוי העונש שהוטל עליו. בנוסף, קיים תיק נוסף משנת 2019 בגין עבירות אלימות כלפי אותה קורבן, אשר נסגר מחוסר ראיות. כמו כן, בעברו ריצה 3 מאסרים קודמים בעבודות שירות בגין עבירות אלימות ושימוש בסמים. עוד עולה כי העותר נוטה למזער מחומרת מעשיו, אינו מגלה תובנה לחומרתם, מתקשה להבין את השלכות התנהגותו על קורבן העבירה ואינו מביע מוטיבציה לתהליך טיפולי משמעותי במסגרת מאסרו. כל אלו, בהתחשב בעברו, ברמת התובנה לחומרת העבירה ובחוסר המוטיבציה הטיפולית, מצביעים על פוטנציאל הישנות עבירה. על כן, לא הומלץ להוציאו לחופשה ושחרור מוקדם.

כן טוען המשיב כי העותר אינו עומד בתנאי הסף שנקבעו בתקנות שעת החירום שכן הוא מרצה מאסר בגין עבירות אלימות שביצע כלפי אשתו לשעבר ולכן התקנות אינן חלות עליו. נטען כי מתקין התקנות לא העניק סמכות לגורם המנהלי המוסמך להפעלת שיקול דעת או בחינה פרטנית במקרים כגון דא ורק אסירים שעומדים בתנאי הסף עניינם מובא לדיון פרטני בפני הגורם המוסמך. כן נטען כי מועד השחרור המנהלי של העותר קבוע ליום 19.06.20 ולכן יתרת מאסרו עד למועד השחרור המנהלי עולה על 30 ימים וגם במובן זה אינו עומד בתנאי הסף. זאת ועוד, משטרת ישראל מתנגדת להוצאת העותר לחופשה מיוחדת, הן בשל תיקי אלמ"ב והן בשל מידע מודיעיני לפיו העותר מעורב בסכסוך אשר על פי יחידת השטח עדיין קיים ולפיכך עולה מסוכנות במידה והעותר יצא לחופשה.

בתשובה לטענות המשיב טוען העותר כי הינו מרצה מאסר בעבירות איומים לא במשפחה אך בתיק זה הופעל מאסר מותנה מתיק משנת 2016 בו הורשע העותר בשנת 2017 בעבירות איומים ותקיפת סתם נגד בת זוג. נטען כי הדיון שנקבע לעותר בפני היחידה למאסרים קצרים לא התקיים בשל סיווגו לאלמ"ב וקטגוריה א'. נטען כי העותר מקיים כיום מערכת יחסים תקינה עם בת הזוג לשעבר ובדו"ח צוין כי העותר לא מביע נזקקות טיפולית וזה מצביע על פוטנציאל להישנות העבירה. נטען כי בתקופת מאסר כה קצרה לא ניתן להעמיק בטיפול וזאת גם בשל מצב החירום בו הופסקו הטיפולים בשב"ס. נטען כי העותר כן הביע נכונות להשתלב בטיפול והוכנה עבורו תכנית טיפול שנשלחה לוועדת המסוכנות אשר לא נתנה לכך משקל. כן נטען כי ועדת המסוכנות התעלמה מכך שעבירות האלמ"ב בוצעו בשנת 2016. נטען כי נעשתה פניה מטעם שב"ס או גורמי רווחה לגרושתו של העותר והיא אינה מתנגדת לשחרורו. נטען כי אין סבירות ומידתיות בהחלת פרופיל אלמ"ב על העותר בנסיבות אלו. באשר לעמדת משטרת ישראל טוען העותר כי אין לו כל סכסוך ובמידה וקיים הוא מוכן להעתיק מקום מגוריו.

דין והכרעה:

כאמור, תקנות שעת החירום שבנדון הביאו לתיקון סעיף 36 לפקודה ולהוספת סעיף (א1) כדלקמן:

"(א1) (1) הנציב, או סוהר בכיר בדרגת גונדר שהוא הסמיך לעניין זה, רשאי, באישור השר, ובתנאים שייראו לשר בהתאם לסמכותו לפי סעיף קטן (א), לתת לאסיר, בשל התפשטות נגיף הקורונה החדש, חופשה מיוחדת שלא תעלה על שלושים ימים; תקופת מאסרו של האסיר לא תוארך בשל חופשה מיוחדת זו;

- (2) על אף האמור בסעיף 68ג(א), אסיר שהוצא לחופשה מיוחדת לפי פסקה (1) ישוחרר לפי הסעיף האמור בתום ימי החופשה המיוחדת, אף אם לא עלתה תפוסת האסירים על תקן הכליאה ביום הקובע כהגדרתו בסעיף האמור;
- (3) סעיף קטן זה יחול על אסיר שהתקיימו לגביו כל אלה:
- (א) הוא אזרח ישראל או תושב ישראל, השפוט לתקופת מאסר שאינה עולה על 4 שנים ויתרת מאסרו עד למועד שחרורו המינהלי לפי סעיף 68ג(א) אינה עולה על שלושים ימים מיום היציאה לחופשה;
- (ב) הוא לא הורשע ב"עבירת מין או אלימות חמורה" כהגדרתו בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001, או בעבירות כמפורט בפרט 1 או 2 בתוספת לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001;
- (ג) הוא לא הוגדר כאסיר ביטחוני או כפעיל טרור לפי כל דין".

ניתן לראות מנוסח התיקון, כפי שטען המשיב, כי הנציב או סוהר בכיר שהוא הסמיך לעניין זה רשאי לתת לאסיר, בשל התפשטות נגיף הקורונה החדש, חופשה מיוחדת שלא תעלה על שלושים ימים, זאת בהתקיים הקריטריונים המצוינים בסעיף, ובתום ימי החופשה ישוחרר האסיר שיצא לחופשה מיוחדת. מאחר שמועד השחרור המנהלי של העותר הינו ביום 19/06/2020, העותר אינו עומד בתנאי הפקודה, שכן יתרת מאסרו עד למועד השחרור המנהלי עולה על 30 ימים.

כמו כן, אחד הקריטריונים שנקבעו לבחינת האפשרות לתת חופשה מיוחדת הינו שהאסיר לא הורשע ב"עבירת מין או אלימות חמורה" כהגדרתה בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א - 2001, או בעבירות כמפורט בפרט 1 או 2 בתוספת לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א - 2001. פרט 1 בתוספת לחוק שחרור על תנאי ממאסר כולל "עבירות אלימות שביצע האסיר כלפי בן משפחתו...". על כן, נראה כי יש בסיס לטענת המשיב כי העותר אינו עונה על תנאי הסף שנקבעו לבחינת האפשרות להוציא אסיר לחופשה מיוחדת בהתאם לתקנות שעת החירום. לכן עניינו של העותר כלל לא נבחן באופן פרטני, שכן הוא מרצה מאסר גם בגין עבירות אלימות שביצע כלפי אשתו לשעבר (תנאי שהופעל) ואינו עומד בתנאי הסף.

כמו כן, כאמור, וגם אם הייתה מתקבלת טענת העותר כי המאסר הנוכחי אינו בגין עבירות אלימות במשפחה, מועד השחרור המנהלי של העותר הינו ביום 19.06.2020 וגם מטעם זה ומאחר שיתרת מאסרו עד למועד השחרור המנהלי עולה על 30 ימים, הוא אינו עומד בתנאי הסף.

בנוסף, וגם לו היה העותר עומד בתנאי הסף, יש להדגיש - תקנות אלו אינן מבטלות ואינן מפקיעות את חובת שב"ס לבחון ולשקול בנוסף את כל יתר הנתונים הנדרשים במסגרת חובתו כארגון בטחון להגן על שלום הציבור. מעת שאסיר נמצא כעומד בתנאי התקנות הנ"ל חובה על שב"ס לבחון גם את יתר הנתונים שבבסיס כל החלטה על הוצאת עותר לחופשה או לשחרור מוקדם.

בעניינו של העותר משטרת ישראל מתנגדת להוצאתו לחופשה מיוחדת, הן בשל תיקי האלמ"ב והן בשל מידע מודיעיני אשר הוגש לביהמ"ש ולפיו העותר מעורב בסכסוך אשר על פי יחידת השטח עדיין קיים ולפיכך עולה מסוכנות במידה ויצא לחופשה. בנוסף, לבית המשפט הוגש חומר חסוי שנבחן ע"י גורמי הערכת מסוכנות של שב"ס. החומר כולל מידע ממקורות מגוונים שלא יפורטו מטעמים מובנים. כל אלו מצביעים על מסוכנות שדי בה כדי לבסס את החלטת גורמי המקצוע של שב"ס שלא להוציאו לחופשה המהווה, בפועל, הקדמת מועד שחרור.

על כן, לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ועיינתי במסמכים שהוגשו לעיוני, הכוללים גם חומר סודי, הגעתי למסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטת המשיב, שכן העותר אינו עומד בתנאי הסף של תקנות שעת החירום והפקודה ומדובר בהחלטה סבירה בנסיבות העניין.

על כן, העתירה נדחית.

המזכירות תעביר בדחיפות החלטה לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, י"ג אייר תש"פ, 07 מאי
2020, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא